

67 CAÑONAZOS TALMÚDICOS: VOL. 63
(Makkot 23b-24a: ¿Cuántas mitzvot hay?)

דרש רבי שמלאי: שש מאות ושלוש עשרה מצות נאמרו לו למשה.
. שלש מאות וששים וחמש לאוין כמנין ימות החמה.
. ומאתים וארבעים ושמונה עשה כנגד איבריו של אדם.

אמר רב המנונא: מאי קרא (דברים לג) "תורה צוה לנו משה מורשה" "תורה" בגימטריא (24a) שית מאה וחד סרי הוי: "אנכי" "ולא יהיה לך..." מפי הגבורה שמענום.

בא דוד והעמידן על אחת עשרה דכתיב: (תהילים טו) "מזמור לדוד [ה'] מי יגור באהלך מי ישכון בהר קדשך: (1) הולך תמים (2) ופועל צדק (3) ודובר אמת בלבבו (4) לא רגל על לשונו (5) לא עשה לרעהו רעה (6) וחרפה לא נשא על קרובו (7) נבזה בעיניו נמאס (8) ואת יראי ה' יכבד (9) נשבע להרע (10) ולא ימיר כספו לא נתן בנשך (11) ושוחד על נקי לא לקח. עושה אלה לא ימוט לעולם."

(1) "הולך תמים" זה אברהם דכתיב: (בראשית יז) "התהלך לפני והיה תמים".

(2) "פועל צדק" כגון אבא חלקיהו.

(3) "ודובר אמת בלבבו" כגון רב ספרא.

(4) "לא רגל על לשונו" זה יעקב אבינו דכתיב: (בראשית כז) "אולי ימושני אבי והייתי בעיניו כמתעתע".

(5) "לא עשה לרעהו רעה" שלא ירד לאומנות חבירו.

(6) "וחרפה לא נשא על קרובו" זה המקרב את קרוביו.
(7) "נבזה בעיניו נמאס" זה חזקיהו המלך שגירר עצמות אביו במטה של חבלים.

(8) "ואת יראי ה' יכבד" זה יהושפט מלך יהודה שבשעה שהיה רואה תלמיד חכם היה עומד מכסאו ומחבקו ומנשקו וקורא לו: אבי אבי רבי רבי מרי מרי מרי.

(9) "נשבע להרע ולא ימיר" כר' יוחנן. דא"ר יוחנן אהא בתענית עד שאבא לביתי כספו.

(10) "לא נתן בנשך" אפילו ברבית גוי.

(11) "ושוחד על נקי לא לקח" כגון ר' ישמעאל בר' יוסי.

כתיב: "עושה אלה לא ימוט לעולם"

כשהיה ר"ג מגיע למקרא הזה היה בוכה.

אמר: מאן דעביד להו לכולהו הוא דלא ימוט?! הא חדא מינייהו ימוט!

אמרו ליה: מי כתיב "עושה כל אלה" "עושה אלה" כתיב! אפילו בחדא מינייהו!

דאי לא תימא הכי כתיב קרא אחרינא (ויקרא יח) "אל תטמאו בכל אלה!"

התם נמי הנוגע בכל אלה הוא דמטמא, בחדא מינייהו לא?
אלא לאו! באחת מכל אלה. הכא נמי באחת מכל אלו.

בא ישעיהו והעמידן על שש דכתיב: (ישעיהו לג) (1) הולך צדקות
(2) ודובר מישרים (3) מואס בבצע מעשקות (4) נוער כפיו מתמוך
בשוחד (5) אוטם אזנו משמוע דמים (6) ועוצם עיניו מראות ברע."

- (1) "הולך צדקות" זה אברהם אבינו דכתיב: (בראשית יח:יט) "כי ידעתיו למען אשר יצוה וגו'"
- (2) "ודובר מישרים" זה שאינו מקניט פני חבירו ברבים.
- (3) "מואס בבצע מעשקות" כגון ר' ישמעאל בן אלישע.
- (4) "נוער כפיו מתמוך בשוחד" כגון ר' ישמעאל בר' יוסי.
- (5) "אוטם אזנו משמוע דמים" דלא שמע בזילותא דצורבא מרבנן ושתיק. כגון ר"א ברבי שמעון.
- (6) "ועוצם עיניו מראות ברע" כדרבי חייא בר אבא. דאמר ר' חייא בר אבא: זה שאינו מסתכל בנשים בשעה שעומדות על הכביסה וכתיב: (ישעיהו לג) "הוא מרומים ישכון"

- בא מיכה והעמידן על שלש דכתיב: (מיכה ו) "הגיד לך אדם מה טוב ומה ה' דורש ממך כי אם: (1) עשות משפט (2) ואהבת חסד (3) והצנע לכת עם <ה'> אלהיך."
- (1) "עשות משפט" זה הדין.
- (2) "אהבת חסד" זה גמילות חסדים.
- (3) "והצנע לכת..." זה הוצאת המת והכנסת כלה.
- והלא דברים קל וחומר. ומה דברים שאין דרכן לעשותן בצנעא אמרה תורה "והצנע לכת" דברים שדרכן לעשותן בצנעא על אחת כמה וכמה!

- חזר ישעיהו והעמידן על שתים שנאמר: (ישעיהו נו) "כה אמר ה' (1) שמרו משפט (2) ועשו צדקה."

בא עמוס והעמידן על אחת שנאמר: (עמוס ה) "כה אמר ה' לבית
ישראל דרשוני וחיו."

מתקיף לה רב נחמן בר יצחק אימא: "דרשוני בכל התורה
כולה."

אלא בא חבקוק והעמידן על אחת שנאמר: (חבקוק ב) "וצדיק
באמונתו יחיה".